

panoramamiasta

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY
SAMORZĄDU MIASTA TCZEWA

NR 11/337
GRUDZIEŃ 2019

ISSN 1234-5911

*SPOKOJU, ZDROWIA, TOLERANCJI, WYROZUMIAŁOŚCI, POJEDNANIA
– NA ŚWIĘTA BOŻEGO NARODZENIA
I WSZYSTKIE DNI NOWEGO 2020 ROKU*

ŻYCZĄ

*PREZYDENT TCZEWA
MIROŚLAW POBŁOCKI*

*PRZEWODNICZĄCY RADY MIEJSKIEJ
ZENON DREWA*

Kto jest kim w Radzie Miejskiej

RYSZARD BRUCKI

Ma 73 lata. W Radzie Miejskiej pracuje w Komisji Polityki Społecznej oraz Komisji Polityki Gospodarczej. Jest członkiem Klubu Radnych „Porozumienie na Plus”. Pracował w Radzie Miejskiej także w kadencji 1994-2010, w komisjach Polityki Społecznej oraz Rewizyjnej. Interesują go sprawy mieszkańców, pragnie, aby żyło im się coraz lepiej.

Jest współzałożycielem stowarzyszenia Tczewski Klub Abstynenta „Sambor” i świetlic socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin z różnymi życiowymi problemami. Działa na rzecz mieszkańców w Spółdzielni Mieszkaniowej w Tczewie.

Jest żonaty, ma czworo wnucząt.

Adres e-mail: ryszard.brucki@um.tczew.pl

Po decyzji RIO: tczewscy jubilaci bez nagród

Zgodnie z decyzją Regionalnej Izby Obrachunkowej, miasto Tczew musi odstąpić od przyznawania nagród jubilatом małżeńskim.

Od 2007 roku miasto Tczew nagradzało swoich mieszkańców, którzy obchodzili jubileusze pożycia małżeńskiego: 50-lecie, 55-lecie, 60-lecie, 65-lecie, a nawet 70-lecie. Od 2016 r., po zakwestionowaniu nagród finansowych przez Regionalną Izbę Obrachunkową, prezydent Mirosław Pobłocki, zdecydował, że nagrody nadal będą przekazywane seniorom, ale w formie rzeczowej. Niestety, wobec zdecydowanego stanowiska Regionalnej Izby Obrachunkowej podczas ostatniej kontroli z 2019 r., jesteśmy zmuszeni odejść również od tej formy nagradzania tczewskich seniorów.

Wszystkie wnioski, które do 31 grudnia br. wpłyną od par, których jubileusze przypadają w 2019 r., zostaną rozpatrzone według dotychczasowych zasad. Dla kolejnych jubilatów, począwszy od 2020 r. przygotowane zostaną upominki.

Urząd Miejski w czasie świąteczno-noworocznym

- W piątek, **20 grudnia**, Urząd Miejski przyjmuje interesantów do godz. 13.00, zaś kasa do godz. 12.30.
 - W Wigilię, **24 grudnia**, UM przyjmuje interesantów do godz. 12.00, kasa – do godz. 11.30.
 - W piątek, **27 grudnia**, UM pracuje do godz. 15.30, kasa – do 14.30.
 - W sylwestra, **31 grudnia**, UM przyjmuje interesantów do godz. 13.00, zaś kasa, z uwagi na konieczność przeprowadzenia inwentaryzacji – do 11.00.
- Za utrudnienia przepraszamy.

URZĄD MIEJSKI W TCZEWIE

PREZYDENT MIASTA TCZEWA

Mirosław Pobłocki
tel. 58 77 59 354
poblocki@um.tczew.pl

Prezydent przyjmuje interesantów w czwartki w godz. 15.00-17.00.

Z-CA PREZYDENTA MIASTA TCZEWA DS. GOSPODARCZYCH

Adam Burczyk
tel. 58 77 59 308
burczyk@um.tczew.pl

Wiceprezydent przyjmuje interesantów w poniedziałki w godz. 14.00-15.30.

Z-CA PREZYDENTA MIASTA TCZEWA DS. SPOŁECZNYCH

Adam Urban
tel. 58 77 59 306
urban@um.tczew.pl

Wiceprezydent przyjmuje interesantów w czwartki w godz. 15.00-17.00.

MEDIA SPOŁECZNOŚCIOWE
[Facebook.com/miasto.tczew.official/](https://www.facebook.com/miasto.tczew.official/)
[Instagram.com/miasto.tczew/](https://www.instagram.com/miasto.tczew/)
[Youtube.com/MiastoTczew](https://www.youtube.com/MiastoTczew)

XV SESJA

Porządek obrad XV sesji Rady Miejskiej w Tczewie na dzień 19 grudnia 2019 r. (czwartek) o godz. 10.00 w sali obrad im. F. Fabicha w Urzędzie Miejskim w Tczewie (ul. 30 Stycznia 1)

CZĘŚĆ PIERWSZA:

- Otwarcie sesji i powitanie gości.
- Sprawdzenie obecności radnych.
- Przedstawienie proponowanego porządku obrad sesji.
- Przyjęcie protokołu z sesji Rady Miejskiej w Tczewie z 28 listopada 2019 r.
- Informacja z działalności Prezydenta Miasta Tczewa za grudzień 2019 r.
- Informacja z interpelacji zgłoszonych przez radnych w okresie od 28 listopada do 18 grudnia 2019 r.

CZĘŚĆ DRUGA:

- Stan zaawansowania inwestycji i remontów na koniec 2019 r.
- Podjęcie uchwał w sprawie:
 - zmian w budżecie miasta Tczewa na 2019 r.,
 - zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej miasta Tczewa na lata 2019-2031,
 - ustalenia wykazu wydatków budżetu miasta, których niezrealizowane kwoty nie wygasają z upływem roku budżetowego 2019,
 - udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Tczewskiego,
 - przyjęcia Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2020 – 2024 dla Gminy Miejskiej Tczew,
 - utworzenia na terenie Gminy Miejskiej Tczew Klubu Senior+,
 - określenia średniej ceny jednostki paliwa w gminie w roku szkolnym 2019/2020 w celu zwrotu rodzicom kosztów przewozu dziecka do placówki oświatowej,
 - Wieloletniej Prognozy Finansowej miasta Tczewa na lata 2020-2034,
 - uchwalenia budżetu miasta Tczewa na 2020 rok,
 - zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej na 2020 rok,
 - planu kontroli Komisji Rewizyjnej na I półrocze 2020 rok,
 - planu pracy Rady Miejskiej na 2020 rok,
 - nadania Panu Tadeuszowi Galińskiemu Medalu „Pro Domo Trsoviensi”.
- Zgłaszanie interpelacji, zapytań oraz wniosków.
- Wolne wnioski, informacje oraz oświadczenia (podziękowania, życzenia itp.).

Ilu nas jest?

Na początku grudnia w Tczewie zameldowanych było 56 776 osób, w tym 55 344 na pobyt stały i 1432 na pobyt czasowy. Od początku listopada ubył 49 osób.

PANORAMA MIASTA Biuletyn Informacyjny Samorządu Miasta Tczewa

RADA PROGRAMOWA

Kazimierz Ickiewicz (przewodniczący)
Adam Urban
Katarzyna Mejna
Łukasz Brządkowski
Józef Cichon
Roman Kucharski

REDAKTOR NACZELNA
Małgorzata Mykowska
Rzecznik Prasowa UM
tel. 58 77-59-320
mykowska@um.tczew.pl

REDAKCJA
Biuro Rzecznika Prasowego
tel. 58 77-59-320, 58 77-59-490

Wersja elektroniczna biuletynu dostępna jest na stronie internetowej: miasto.wrotatczewa.pl/panorama-miasta

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji tekstów oraz zmiany ich tytułów.

Nakład: 8 000 egzemplarzy
Druk: Wydawnictwo Bernardinum sp. z o.o.

ZDJĘCIE NA OKŁADCE
Krzysztof Małkiewicz

Przy dworcu przybędzie ponad 100 miejsc parkingowych

Rozpoczęła się budowa parkingu dwupoziomowego na terenie tczewskiego węzła transportowego.

Wizualizacja parkingu

Fot. Małgorzata Mykowska

Małgorzata Mykowska

To jedna z największych miejskich inwestycji zaplanowanych na lata 2019-2020. Jej koszt to blisko 13 mln zł. Dzięki niej przybędzie ponad 100 miejsc parkingowych.

Obecnie trwają prace ziemne – wywóz ziemi, przygotowywanie podłoża pod budowę konstrukcji żelbetowej. Termin zakończenia prac

zaplanowano na koniec czerwca 2020 r. Wykonawcą zadania, na zlecenie Gminy Miejskiej Tczew, jest firma CBŻ z Pszczółek.

Zadanie jest dofinansowane ze środków unijnych w ramach RPO 2014-2020 i wyniesie do 85 proc. wydatków kwalifikowanych.

– W latach 2010-2012 całkowicie przebudowaliśmy teren w sąsiedztwie dworca PKP i przystanków autobusowych tworząc nowoczesny

zintegrowany węzeł transportowy – również dzięki wsparciu unijnemu – mówi **Mirosław Pobłocki**, prezydent Tczewa. – Zbudowaliśmy wówczas parking na ok. 250 miejsc, co w tamtym czasie wydawało się liczbą wystarczającą, zwłaszcza że miejscami parkingowymi dla klientów dysponuje także Galeria Kociewska. Z biegiem czasu zaobserwowaliśmy zainteresowanie stylem podróżowania „parkuj i jedź” i w konsekwencji

stopniowo zwiększała się liczba samochodów i rowerów pozostawianych na tczewskim węźle integracyjnym. Po numerach rejestracyjnych widać, że sporo prywatnych pojazdów pochodzi nie tylko z Tczewa, ale też z ościennych powiatów. W efekcie parking samochodowy jest w ciągu dnia roboczego do późnych godzin wieczornych zajęty w całości. Stąd potrzeba budowy w tej lokalizacji kolejnych miejsc parkingowych.

Wiślana Trasa Rowerowa – tegoroczny etap zakończony

Małgorzata Mykowska

3,7 –kilometrowy odcinek Wiślanej Trasy Rowerowej powstał w tym roku w Tczewie.

Fot. Małgorzata Mykowska

Inwestycja realizowana była na trzech odcinkach:

- > na os. Staszica, gdzie trasa wiedzie po wałach wiślanych,
- > w rejonie ul. Czatkowskiej i Okrętowej
- > w rejonie ul. Nadbrzeżnej.

Koszt tegorocznego etapu to 6 mln zł.

W Tczewie pierwszy odcinek Wiślanej Trasy Rowerowej

R9, (tj. ok. 600 m na ul. Partyzantów od skrzyżowania z ul. Pionierów do Zakładu Usług Komunalnych wraz z przejściem na ul. Czatkowską) został oddany do użytku pod koniec listopada 2017 r.

Do wykonania w 2020 r., zostanie przebudowa mostku przy ul. Łąkowej, dobudowanie brakującego odcinka drogi dla rowerów od mostku

w górę ul. Łąkową oraz oznakowanie całej trasy.

Trasa jest częścią międzynarodowej sieci szlaków rowerowych Euro Velo.

Projekt jest współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Dofinansowanie

wynosi do 85 proc. kosztów kwalifikowanych.

W listopadzie zakończona została także budowa **ścieżki rowerowej przy ul. Jagiellońskiej**, na odcinku między marketem Lidl a ul. Rokicką. Ścieżka o szerokości 2,5 m została pokryta nawierzchnią z betonu asfaltowego. Jej długość to ok. 260 m, koszt ok. 470 tys. zł.

Nowe stawki opłat za komunikację miejską – od stycznia 2020 r.

Fot. Mitryna Link

Małgorzata Mykowska

Tczewscy radni jednogłośnie uchwalili nowe stawki opłat za przewozy autobusami komunikacji miejskiej. Uchwała wejdzie w życie 1 stycznia 2020 r. i będzie obowiązywać przez 3 lata.

Dotychczasowe opłaty za przewóz osób środkami miejskiej komunikacji masowej w Tczewie na lata 2015-2019 określa uchwała z 2014 r. Mając na uwadze średnioroczne

wzrosty cen towarów oraz okres na jaki ustala się wzrost stawki za opłatę za przewóz osób środkami miejskiej komunikacji masowej, proponowany wzrost jest uzasadniony ekonomicznie. W związku z powyższym należało ustalić cennik biletów na lata 2020, 2021 oraz 2022.

Zgodnie z projektem uchwały, w latach 2020-2022:

- przejazd na podstawie biletu papierowego będzie kosztował 3 zł (ulgowy 1,50 zł). W porównaniu do 2019 jest to wzrost o 10 i 5 gr.
- przejazd na podstawie karty miejskiej, po doładowaniu konta kwotą 50 zł i więcej – w zależności od liczby przejechanych przystanków – od 1,20 do 1,80 zł (ulgowy – od 0,60 do 0,90 zł). W porównaniu do 2019 jest to wzrost o 4-6 gr w przypadku biletów normalnych i 2-3 gr w przypadku biletów ulgowych
- przejazd na podstawie karty miejskiej przy minimalnym doładowaniu konta (5-19 zł) – w zależności od liczby przejechanych przystanków – od 1,80 do 2,50 zł (ulgowy – od 0,90 do 1,25 zł). W porównaniu do 2019 r. jest to wzrost o 6-10 gr w przypadku biletów normalnych i 3-5 gr w przypadku biletów ulgowych
- opłata manipulacyjna (za zakup biletu u kierowcy) – 0,40 zł za bilet normalny i 0,20 zł za bilet ulgowy. W porównaniu do 2019 r. jest to wzrost o 20-10 gr.

Szczegółowy cennik dostępny jest na <https://um.wrotatczewa.pl/tczew-karta-miejska>

Będzie nowy plan dla rejonu Południowa-Nowodworcowa

Tczewscy radni podjęli uchwałę o przystąpieniu do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla rejonu Południowa-Nowodworcowa w Tczewie.

Teren wskazany do objęcia planem miejscowym, stanowi obszar o powierzchni ok. 22 ha. Znajduje się on w kwartale pomiędzy:

- od północy – tereny zabudowy przemysłowo-usługowej,
- od wschodu – linia kolejowa,
- od południa – ulica Południowa,
- od zachodu – ulica Gdańska.

Jednym z obiektów występujących w obszarze planu jest szkoła przy ul. Południowej 6, w planie oznaczona jako teren usług z zielenią towarzyszącą. W związku z reformą

oświaty przeprowadzoną w 2017 roku i likwidacją gimnazjów, należałoby rozważyć zmianę przeznaczenia terenu szkoły w celu jego właściwego wykorzystania.

W obszarze opracowania ujęto też tereny pokolejowe, dawniej stanowiące zaplecze magazynowe poczty funkcjonującej w sąsiedztwie obiektu dworca kolejowego. Tereny tych działek zostały wyłączone z terenów kolejowych na mocy stosownych decyzji ministerialnych i nie pełnią już funkcji terenów zamkniętych.

Uchwała rozpoczyna procedurę związaną z podjęciem prac planistycznych, w wyniku których mogą zostać określone nowe warunki zabudowy i zostaną podjęte działania zmierzające do kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej dla tego terenu.

Ponadto trwają prace projektowe przy sporządzaniu czterech miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, na podstawie uchwał o przystąpieniu do sporządzenia planów z 26.04.2018 r. w n/w rejonach miasta:

- rejon ul. Jagiellońska – Rokicka – etap III (przygotowanie projektu uchwały do opiniowania i uzgodnień przez organy),
- rejon Piotrowo – Bajkowe – etap III (przygotowanie projektu uchwały do opiniowania i uzgodnień przez organy)
- rejon ul. Warsztatowej – etap III (przygotowanie projektu uchwały do opiniowania i uzgodnień przez organy)
- rejon Starego Miasta – zakończony etap I.

Nagrody dla najzdolniejszych tczewskich uczniów

Małgorzata Mykowska

Prezydent Tczewa Mirosław Pobłocki nagroził najzdolniejszych uczniów tczewskich szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Uroczystość wręczenia nagród odbyła się 4 grudnia w Urzędzie Miejskim. Laureatom towarzyszyli rodzice, opiekunowie oraz nauczyciele. Nagrody zostały przyznane w ramach Programu Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży. Do końca października wpłynęło 35 wniosków, które oceniała komisja powołana przez prezydenta miasta. Łączna pula nagród to 20 tys. zł.

30 osób otrzymało nagrody finansowe, które wynosiły od 450 do 1000 zł. Jedna osoba otrzymała nagrodę rzeczową.

Wiceprezydent **Adam Urban** pogratulował osiągnięć uczniom i podziękował rodzicom i nauczycielom za wsparcie i pomoc, jakie dają młodzieży. Mogą być dumni z wyników, jakie osiągnęli.

Fot. Małgorzata Mykowska

Nagrody zostały przyznane za osiągnięcia w roku szkolnym 2018/2019 (przy nazwiskach podajemy szkoły, w których uczyli się w roku szkolnym 2018/2019).

Nagrody finansowe otrzymali:

- › Zofia Białas – Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. św. Ojca Pio
- › Zofia Pawłuszewicz – Uniwersyteckie Katolickie Liceum Ogólnokształcące
- › Eryk Depke – SP nr 1
- › Stanisław Okoński – SP nr 1
- › Helena Kaszubowska – SP nr 1
- › Jakub Goryński – SP nr 1
- › Jan Turski – I LO
- › Zuzanna Bonk – UKŁO
- › Mateusz Dziegielewski – SP nr 4
- › Michał Niedziela – SP nr 4
- › Mikołaj Szulc – SP nr 4
- › Julia Markowska – SP nr 4
- › Mateusz Borkowski – SP nr 4

- › Natalia Lidzińska – SP nr 4
- › Konrad Kwiatkowski – SP nr 4
- › Maciej Knurowski – SP nr 4
- › Filip Kubiak – SP nr 4
- › Jakub Sacewicz – SP nr 4
- › Szymon Roman – SP nr 4
- › Kinga Marchel – UKŁO
- › Paulina Ellert – SP nr 4
- › Zofia Bonk – Katolicka Szkoła Podstawowa
- › Ksawery Wołoszyk – Publiczne Katolickie Gimnazjum
- › Amelia Węsierska – UKŁO
- › Julia Musiał – II LO
- › Mateusz Porębski – I LO
- › Wawrzyniec Jankowski – I LO
- › Konrad Duszyński – I LO
- › Urszula Szymańska – Katolicka Szkoła Podstawowa
- › Borys Szola – Katolicka Szkoła Podstawowa.

Nagrodę rzeczową otrzymała:

- › Martyna Dąbrowska – SP nr 4

Uroczystość umilił krótki występ uczennic Szkoły Muzycznej I stopnia im. J. Garści w Tczewie – Zofii Białas i Oliwii Niemczuk.

Fot. Małgorzata Mykowska

Z mieszkańcami i radnymi o projekcie budżetu na 2020 rok

Małgorzata Mykowska

Mimo, że budżet Tczewa na 2020 rok zapowiada się na rekordowy pod względem wydatków inwestycyjnych, to będzie on jednym z najtrudniejszych do „spięcia”. Wszystko to z powodu niższych wpływów, będących następstwem decyzji rządowych.

Z projektem budżetu zapoznali się radni oraz mieszkańcy Tczewa.

Fot. Małgorzata Mykowska

Prezydent Tczewa Mirosław Pobłocki omówił projekt przyszłorocznego budżetu miasta – najpierw na spotkaniu z radnymi, a 4 grudnia – podczas debaty z mieszkańcami.

– Jest to niezwykle trudny budżet, który tworzyliśmy przy bardzo niekorzystnych dla samorządów uwarunkowaniach zewnętrznych – mówił prezydent M. Pobłocki. – Wiele samorządów się skarży się na niedostateczne subwencje, które nie pokrywają ustalonych przez rząd podwyżek dla nauczycieli. Nie jesteśmy tu wyjątkiem, my również do podwyżek musimy dołożyć kilka milionów złotych. Do tego dochodzą mniejsze wpływy z podatku PIT, co z kolei wynika z zwolnienia z tego podatku osób do 26 roku życia oraz podwyższenie najniższego wynagrodzenia pracowników. Dla naszego budżetu samo podniesienie najniższego wynagrodzenia oznacza 2,6 mln zł dodatkowych wydatków.

Mimo tych trudności, budżet inwestycyjny na 2020 r. jest rekordowy dla Tczewa i ukierunkowany na zadania realizowane przy wsparciu środków unijnych. Rok 2020 będzie rokiem finalizacji projektów z rozdania 2014-2020. Na inwestycje „unijne” przeznaczamy ok. 40 mln zł z budżetu inwestycyjnego.

Projekt budżetu na 2020 r. zakłada:

**PLANOWANE DOCHODY:
297 820 620 ZŁ**

**PLANOWANE WYDATKI:
316 820 620 ZŁ**

**W TYM WYDATKI
INWESTYCYJNE:
46 689 259 ZŁ.**

Deficyt budżetowy wyniesie 19 mln zł, zaś planowane zadłużenie miasta to 82 mln zł, co stanowi 27,53 proc. w stosunku do planowanych dochodów.

Jak zwykle największą część wydatków stanowią te przeznaczone na pomoc społeczną i oświatę. Planowane wydatki na pomoc społeczną stanowią pod 97 mln zł, zaś na oświatę i wychowanie blisko 90 mln zł. Łącznie to ok 70 proc. ogółu wydatków budżetu. Co ciekawe, wydatki oświatowe są zaledwie w niespełna 56 proc. finansowane przez środki przekazywane przez rząd, pozostałą część, czyli blisko 40 mln zł dopłaca samorząd.

NAJWAŻNIEJSZE ZADANIA INWESTYCYJNE PLANOWANE NA 2020 ROK

Inwestycje rewitalizacyjne (dofinansowane z UE)

- › modernizacja Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. Dąbrowskiego – 8 621 359 zł
- › poprawa bezpieczeństwa, wykonanie systemu monitoringu i oświetlenia wraz z poprawą infrastruktury drogowej, zagospodarowanie placu zadworcowego na os. Zatorze – 7 200 000 zł
- › przebudowa ciągu komunikacyjnego ul. Podgórna – 1 500 000 zł
- › Centrum Wspierania Rodziny ul. Podgórna 8 – przebudowa – 930 100 zł
- › przebudowa ciągu komunikacyjnego ul. Kręta – 615 000 zł
- › adaptacja budynku przy ul. Elżbiety 19B – Rodzinny Klub Zatorze – wyposażenie – 150 000 zł

Inwestycje drogowe (w tym rowerowe)

- › budowa węzła integracyjnego wraz z trasami dojazdowymi. Rozbudowa parkingu w ramach Transportowego Węzła Integracyjnego oraz przebudowa ul. Gdańskiej, etap IV, budowa systemu tras rowerowych – 19 400 000 zł

- › przebudowa obiektu mostowego nad Kanalem Młyńskim w Tczewie w ciągu drogi gminnej nr 198195G – w ul. Łąkowej – 4 255 000 zł
- › Pomorskie trasy rowerowe o znaczeniu międzynarodowym R-10 i Wiślana Trasa Rowerowa R-9 – Partnerstwo Miasta Tczewa – 1 927 800 zł
- › wykup nieruchomości gruntowych pod inwestycje drogowe – 200 000 zł
- › budowa wiaduktu drogowego na linię kolejową nr 009 Warszawa Wschodnia – Gdańsk Główny, w ciągu drogi gminnej nr 198199G – ul. Nowy Rynek w Tczewie – wykonanie dokumentacji – 260 000 zł

Pozostałe inwestycje

- › zagospodarowanie wód opadowych z rejonu ul. Tczewskich Saperów – 400 000 zł
- › modernizacja kanalizacji deszczowej w ul. Południowej – 400 000 zł
- › rewitalizacja Parku Miejskiego – 80 000 zł
- › zagospodarowanie terenu przy szkole Podstawowej nr 1 wraz z boiskiem sportowym i salą gimnastyczną – dokumentacja projektowa – 750 000 zł.

Sambora 5 – nowa kamienica zamiast rudery

Małgorzata Mykowska

Nowoczesna kamienica zamiast rudery – tak zmienił się budynek przy ul. Sambora 5.

Wszystko to za sprawą inwestycji Tczewskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego, które wyburzyło stary budynek, a w jego miejsce postawiło nową kamienicę.

Mieszkania zostały zbudowane w systemie deweloperskim. Koszt metra kwadratowego to 4,6 tys. zł. Budowa rozpoczęła się we wrześniu 2018 r. Koszt inwestycji, łącznie z rozbiórką, to blisko 3 mln zł. Wkrótce lokale zostaną zasiedlone.

– W budynku znajduje się 17 mieszkań 1 – i 2-pokojowych, o powierzchni od 23 do 59 m². Wszystkie mieszkania już zostały sprzedane, na nabywcę czeka jeden lokal użytkowy na parterze. Łącznie to 813 m² powierzchni użytkowej – tłumaczy Arkadiusz Woźniak, prezes TTBS Sp. z o.o.

Budynek przy ul. Sambora 5 obecnie...

W budynku znajdują się piwnice. Część mieszkań została wyposażona w niewielkie balkony. Na zapleczu budynku znajduje się parking. Do wykonania został jeszcze dojazd do miejsc postojowych.

Budowa kamienicy przy ul. Sambora 5 to kolejny przykład miejskiej inwestycji w poprawę wizerunku Starego Miasta.

TTBS realizuje także budownictwo komunalne – jeszcze w grudniu tego roku lokatorzy

...i przed rozpoczęciem inwestycji

otrzymają klucze do 36 mieszkań w dwóch budynkach przy ul. Prostej.

Poświęcenie kaplicy na Cmentarzu Komunalnym

Małgorzata Mykowska

Biskup pelpliński Ryszard Kasyna poświęcił kaplicę na Cmentarzu Komunalnym w Tczewie.

Uroczystość odbyła się 2 grudnia. Odtąd w kaplicy będą mogły być odprawiane msze św. Na cmentarzu przy ul. Rokickiej odbywa się średnio ok. 20-30 pogrzebów w ciągu miesiąca.

W 2018 roku Zakład Usług Komunalnych przeprowadził gruntowny remont kaplicy. Wyremontowano też węzeł sanitarny.

– Przebudowana została główna sala – jej powierzchnia znacznie się zwiększyła dzięki likwidacji chłodni – mówi Przemysław Boleski, dyrektor ZUK. – Duża, energochłonna chłodnia została

zastąpiona lodówką, w której mieszczą się dwie trumny. Do tej pory w kaplicy było miejsce dla ok. 30 osób, teraz może się tam swobodnie zmieścić ok. 150-200 osób (100 miejsc siedzących,

reszta stojące). Sala jest ogrzewana.

Zakład Usług Komunalnych przejął administrowanie cmentarzem przy ul. Rokickiej w styczniu 2018 r.

Straż Miejska edukuje młodzież

Straż Miejska w Tczewie

4 grudnia w tczewskiej „dwunastce” odbyła się pogadanka z uczniami szóstych klas.

Priorytetem spotkania była edukacja prawna dzieci z uwzględnieniem praw obywatelskich, spopularyzowanie wśród uczniów podstawowych

zasad funkcjonowania prawa, w tym norm współżycia, wzajemnego szacunku, przeciwdziałania patologiom, tolerancji wobec wszystkich ludzi.

W trakcie pogadanki wyjaśniono uczniom, kim jest osoba nieletnia i czy nieletni oznacza to samo co małoletni. Omówiono, czym jest pojęcie demoralizacji i czynu karalnego. Uczniowie dowiedzieli się, jakie środki wychowawcze i poprawcze, można zastosować wobec nieletnich sprawców czynów karalnych lub osób przejawiających cechy demoralizacji.

Wymiana informacji i wspólny dialog miał służyć podniesieniu poziomu bezpieczeństwa uczniów w szkole oraz poza nią, tworzenia bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkoły oraz zmniejszenia zjawiska wykluczenia społecznego.

Jaśniej na ulicach

W pierwszej połowie roku, ponad 150 żarówek oświetlenia ulicznego na Bulwarze Nadwiślańskim zostało wymienionych na nowe energooszczędne źródła światła. Inwestycje oświetleniowe zrealizowane zostały także w innych dzielnicach Tczewa.

Nowe oświetlenie jest wykonywane przy ul. Ks. Młyńskiego na Os. Górki. Zamontowano tam 24 słupy oświetleniowe z energooszczędnymi oprawami ledowymi. Koszt zadania to 150 tys. zł.

Zakończone zostały prace przy budowie ciągu pieszo – rowerowego przy ul. Retmańskiej. Wykonany został ok. 70-metrowy odcinek od ul. Czakowskiej do kładki nad Kanałem Młyńskim, wzdłuż działek ogrodnich. Wykonanych zostało również 7 punktów oświetleniowych przy ul. Retmańskiej, wzdłuż budynków mieszkalnych.

Koszt inwestycji przy ul. Retmańskiej to łącznie ponad 81 tys. zł.

W listopadzie tczewska Straż Miejska odnotowała 645 interwencji, w tym 406 zgłoszonych przez mieszkańców i przedstawicieli instytucji, 239 – pozostałych, w tym zgłoszonych przez dyżurnych Komendy Powiatowej Policji w Tczewie i interwencje własne strażników.

STRAŻ MIEJSKA W TCZEWIE

Ogólnopolski tel. alarm.

986

Dyżurny Straży Miejskiej

58 77 59 371

➤ Przewieziono 7 osób z upojeniem alkoholowym, w tym: 2 do miejsca zamieszkania, 1 – do ogrzewalni w Tczewie, 1 – do pogotowia socjalnego w Elblągu, 3 – do ośrodka dla osób bezdomnych w Malborku.

➤ Dzielnicowi strażnicy miejscy działający na osiedlach Suchostrzygi i Bajkowym podjęli 38 interwencji własnych oraz 40 zleconych (przez administrację i mieszkańców osiedli, dyżurnych SM), nałożyli 8 mandatów karnych na łącznie 1100 zł, wystawili 23 wezwania dla sprawców wykroczeń drogowych oraz 14 osób pouczyli. Na Os. Garnuszewskiego i Zatorzu dzielnicowi podjęli 74 interwencje własne oraz 59 zleconych, nałożyli 31 mandatów karnych na łącznie 3600 zł, wystawili 52 wezwania dla sprawców wykroczeń drogowych oraz 24 osoby pouczyli.

Interwencje dzielnicowych dotyczą głównie spraw porządkowych, spożywania alkoholu w miejscach publicznych, wykroczeń drogowych.

➤ Doprowadzono do usunięcia pojazdów długo nieużytkowanych i wraków: Volkswagena z ul. Nowowiejskiej oraz Bulwaru Nadwiślańskiego, Audi z ul. Okrzei, Renaulta z ul. Żeglarskiej.

➤ Do Komendy Powiatowej Policji przekazano materiały z monitoringu dotyczące uszkodzenia mienia (4 listopada), kolizji drogowych (4, 8, 13, 19, 21, 30 listopada), zachowania kibiców (12 listopada), naruszenia nietykalności cielesnej (21 listopada), uszkodzenia ciała (26 listopada)

➤ Przeprowadzono działania dotyczące egzekwowania od właścicielami psów niezgodnego z przepisami wyprowadzania czworonogów i sprzątanía po nich. Przeprowadzono 12 interwencji. 1 osobę ukarano mandatem w wysokości łącznie 100 zł za niezgodne z przepisami wyprowadzanie psów, 1 osobę ukarano mandatem w wysokości 50 zł za niesprzątanía po psie. Pouczono 1 osobę. 4-krotnie zgłoszono do schroniska informację o psach bez opieki.

„Cztery pory roku w Tczewie” Nagrody za najlepsze zdjęcia do kalendarza

Małgorzata Mykowska

To już szósta edycja konkursu fotograficznego organizowanego przez prezydenta Tczewa. Dzięki zdjęciom konkursowym wydrukowany został miejski kalendarz na 2020 r.

Fot. Małgorzata Mykowska

16 osób zgłosiło swoje prace do konkursu „Cztery pory roku w Tczewie. Kalendarz 2020”. Najlepsi otrzymali nagrody finansowe

Komisja w składzie: Adam Urban – wiceprezydent Tczewa, Katarzyna Mejna – sekretarz miasta, Alicja Gajewska – dyr Fabryki Sztuk, Kamila Gillmeister – Fabryka Sztuk, Justyna Prabucka – fotograf, Sławomir Gawroński – fotograf przyznała 3 nagrody i 3 wyróżnienia.

Nagrody otrzymali:

- I miejsce – **Artur Łobocki** (kwiecień) – nagroda finansowa 2000 zł
- II miejsce – **Roman Hudzik** (lipiec) – nagroda finansowa – 1000 zł
- III miejsce – **Krzysztof Małkiewicz** (maj) – nagroda finansowa 500 zł.

Komisja wyróżniła również autorów prac, które trafiły do kalendarza. Są to:

- > Jacek Cherek
- > Małgorzata Justa
- > Zbigniew Fryza.

Wyróżnieni autorzy fotografii otrzymali upominki, a wszyscy uczestnicy – kalendarze.

W holu Urzędu Miejskiego (budynek główny – pl. Piłsudskiego 1, I piętro) do końca stycznia 2020 r. można oglądać wystawę wybranych fotografii nadesłanych na konkurs. Kalendarze ścienne na 2020 r. można nabyć w kasie UM w cenie 4,92 zł.

Tczewskie pary świętują jubileusze

Małgorzata Mykowska

Kolejne w tym roku pary świętowały jubileusze pożycia małżeńskiego. Uroczystość odbyła się 20 listopada w tczewskim Urzędzie Stanu Cywilnego.

Fot. Małgorzata Mykowska

Jubilatom towarzyszyły rodziny i przyjaciele. Wiceprezydent Tczewa **Adam Urban** oraz **Alina Kollwitz-Sobolewska**, kierownik USC, życzyli seniorom dużo zdrowia, optymizmu i kolejnych jubileuszy.

Pary, które obchodziły jubileusz 50-lecia otrzymały Medale

Prezydenta RP za długoletnie pożycie małżeńskie, natomiast wszyscy jubilaci otrzymali od prezydenta Tczewa jubileuszowe bony, które przyznawane są parom małżeńskim zamieszkującym i zameldowanym na pobyt stały w Tczewie powyżej 5 lat.

**JUBILEUSZE MAŁŻEŃSKIE
OBCHODZILI:**

60-LECIE

- > **Leokadia i Zbigniew Szupryczyński**
- > **Lidia i Edmund Trybowski**
- > **Regina i Jerzy Wrzałkowski**

55-LECIE

- > **Maria i Stanisław Maliszewscy**
- > **Jadwiga i Stanisław Myszkowie**

50-LECIE

- > **Hanna i Jerzy Breliński**
- > **Krystyna i Zygfryd Trochowie**
- > **Krystyna i Brunon Talarowscy.**

Kociewska twórczość na deskach CKiS

Tekst i zdjęcia:
Martyna Link

Prawie 400 młodych artystów z trzech powiatów wzięło udział w XII Festiwalu Twórczości Kociewskiej im. Romana Landowskiego.

Imprezę rozpoczęto odśpiewaniem hymnu kociewskiego przy udziale zespołu „Besztefrantne Dziouchy” działającego przy Kole Gospodyń Wiejskich w Brzuscach. Następnie zaprezentowano projekcję krótkiego filmu z wypowiedziami Romana Landowskiego – poety, pisarza, wydawcy, regionalisty, który na stałe wpisał się w kulturę Kociewia.

Głównym celem Festiwalu jest pielęgnowanie tożsamości regionalnej poprzez promowanie utworów twórców związanych z Kociewiem. Adresowany jest do dzieci i młodzieży w wieku przedszkolnym i szkolnym, w tym do placówek oświatowych wszystkich poziomów edukacyjnych, domów kultury i placówek wychowania pozaszkolnego. – Festiwal ma łączyć tradycję z nowymi trendami w kulturze oraz oczekiwaniaми dzieci i młodzieży. Cieszymy się, że jest duże zainteresowanie konkursem wśród instruktorów i animatorów kultury, co daje nam poczucie, że warto go organizować. – powiedział **Janusz Landowski**, prezes TMZT.

– Dziękuję za organizację XII Festiwalu Twórczości Kociewskiej. To doskonała impreza promująca kulturę Kociewia, dorobek twórczy regionalistów i piękno naszej tradycji. Wydarzenie cieszy się coraz większą popularnością, gromadząc miłośników Kociewia w różnym wieku. – gratulował **Adam Urban**, zastępca prezydenta Tczewa.

Na scenie zaprezentowali się wybrani laureaci XII Festiwalu Twórczości Kociewskiej (kategoria recytacje):

- **Adam Ciosek** – Zespół Kształcenia i Wychowania w Rudnie
- **Agata Kolaska** – Szkoła Podstawowa nr 2 w Pelplinie
- **Bartosz Cejer** – Szkoła Podstawowa nr 12 w Tczewie
- **Zuzanna Dziedzic** – Szkoła Podstawowa nr 4 w Tczewie
- **Eunika Sierant** – Zespół Szkół w Tczewie

W ramach festiwalu odbywa się również konkurs plastyczny, konkurs juveniliów literackich, a także prezentacje sceniczne (inscenizacje i programy słowno-muzyczne). W tej ostatniej grupie zwyciężyła młodzież z **Ogniska Pracy Pozaszkolnej w Starogardzie Gdańskim**, która zaprezentowała spektakl zatytułowany „Kamień” – na podstawie tekstów ks. Janusza St. Pasierba, reż. Piotr Weintz.

W imprezie uczestniczyło 384 wykonawców, którzy przygotowywali się do konkursu

Oceniono:

- 8 młodzieńczych prac literackich
- 147 prac plastycznych
- 78 recytatorów w eliminacjach rejonowych
- 54 recytatorów w finale
- 2 programy słowno-muzyczne
- 6 inscenizacji

W drugiej części festiwalu wystąpiła **Orkiestra Kameralna „Progress”** pod dyr. **Szymona Morusa** z gościnnym udziałem **Magdaleny Chmieleckiej**, która zaprezentowała publiczności melodie ludowe i pieśni kociewskie.

Festiwal odbył się pod patronatem prezydenta Tczewa **Mirosława Pobłockiego** i przy wsparciu finansowym Gminy Miejskiej Tczew.

Głównym organizatorem i koordynatorem konkursu jest Towarzystwo Miłośników Ziemi Tczewskiej, a współpracują z nim: Centrum Kultury i Sztuki, Miejska Biblioteka Publiczna im. A. Skulteta, Fabryka Sztuk w Tczewie oraz Ognisko Pracy Pozaszkolnej w Starogardzie Gd.

pod kierunkiem 139 opiekunów. Reprezentowanych było 53 placówki z trzech Kociewskich powiatów (tczewskiego, starogardzkiego i świeckiego):

- 5 przedszkoli,
- 28 szkół podstawowych
- 13 szkół ponadpodstawowych
- 5 placówek kulturalno-oświatowych
- 2 zgłoszenia indywidualne

Zgłosiło się:

- 190 uczestników z powiatu tczewskiego
- 132 uczestników z powiatu starogardzkiego
- 62 uczestników z powiatu świeckiego

Jarmark Bożonarodzeniowy przyciągnął wystawców i kupujących

Tekst:
Fabryka Sztuk

Zdjęcia:
Małgorzata Mykowska

Już po raz siódmy w naszym mieście odbył się Jarmark Bożonarodzeniowy. Towary oferowało ok. 50 wystawców z całej Polski.

Wydarzenie zorganizowane przez Fabrykę Sztuk odbyło się 7 i 8 grudnia na Starym Mieście.

W tym roku częściowej zmianie uległa lokalizacja jarmarku. Brama powitalna pojawiła się na Skwerze Różanym, a handel odbywał się również na ul. Krótkiej. Stoiska handlowe pojawiły się tradycyjnie na ul. Mickiewicza i placu Hallera.

Udział w wydarzeniu wzięło ok. 50 wystawców z Polski i Litwy, z których 15 przyjechało na tczewski jarmark po raz pierwszy. Jak zwykle powodzeniem cieszyły się swojskie wędliny, sery, chleb litewski, miody. Na odwiedzających czekało grzane wino, kawa z mobilnej kawiarenki, a ponadto świąteczne ozdoby, obrusy, świece, lampiony, szkatułki, biżuteria, filizanki, maskotki, zabawki i ubranka dziecięce oraz torebki. Królowały włóczka, drewno i ceramika.

Jarmark nie miałby swojego uroku, gdyby nie działania

animacyjne towarzyszące handlowi. Dzieci chętnie brały udział w licznych konkursach oraz wykonywały ozdoby na choinkę, kartki świąteczne i drobne upominki dla swoich najbliższych, m.in. biżuterię z wykorzystaniem filcu, koraliików i przedmiotów codziennego użytku. Na placu Hallera można było spotkać Świętego

Mikołaja oraz jego kuglarzy. Usłyszeliśmy również koledy w wykonaniu Kaszubsko-Kociewskiej Orkiestry Dętej „Torpeda”.

Rozstrzygnięty został konkurs dla dzieci polegający na wykonaniu makiety orszaku Świętego Mikołaja. Nagrodzonych zostało 10 placówek.

Nagrody o łącznej puli 2400 zł ufundowała firma Kabel-Technik – Polska Spółka z o.o. z siedzibą w Czaplunku, która posiada swój zakład produkcyjny również w Tczewie przy ul. Jagiellońskiej.

– Serdecznie dziękuję partnerom i sponsorom wydarzenia: Samorządowi Miasta Tczewa, GPEC SP. Z O.O., Kabel-Technik-Polska Spółka z o.o. w Czaplunku, Zakładowi Usług Komunalnych w Tczewie, Straży Miejskiej w Tczewie, Kociewskiemu Kurierowi Tczewskiemu, Domowi Przedsiębiorcy w Tczewie – mówi Alicja Gajewska.

O nadchodzących świętach przypomina również wystawa „Boże Narodzenie w polskiej tradycji”, którą można zwiedzać od 6 grudnia do 2 lutego 2020 r. w kamienicy Fabryki Sztuk przy ul. Podmurnej 15.

Tczewscy bibliotekarze „Ekspresem do zmian”

Tekst i zdjęcie:
Miejska Biblioteka Publiczna
w Tczewie

Bibliotekarze z Miejskiej Biblioteki Publicznej w Tczewie wzięli udział w cyklu szkoleń w ramach projektu „Ekspresem do zmian”.

Biblioteka otrzymała dofinansowanie ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury na szkolenia dla bibliotekarzy w wysokości 14 000 zł. Projekt „Ekspresem do zmian” obejmował szkolenia składające się z dwóch modułów – pierwszy – innowacyjny bibliotekarz nie boi się zmian – pod nazwą „Biblioteka to zespół – szkolenie z psychologiem”. Szkolenie to miało na celu rozwinięcie wsparcia się zespołu, aby razem rozwiązywać problemy i działać twórczo.

Następnie przeprowadzono szkolenie pod nazwą „Work life balance czy wypalenie zawodowe – psychologiczne

treningi antystresowe dla pracowników biblioteki”. We wrześniu odbyło się szkolenie z modułu pod nazwą „Wirtualna rzeczywistość w bibliotece”. Tematem było praktyczne zastosowanie technologii wirtualnej (VR) i rozszerzonej rzeczywistości (AR) w pracy z czytelnikami w bibliotece, aby popularyzować czytelnictwo i bibliotekę. Uczestnicy poznali zasady działania wirtualnej rzeczywistości i rozszerzonej rzeczywistości w technologii mobilnej i stacjonarnej. Uczestnicy poznali różnorodne aplikacje

wykorzystujące rzeczywistość wirtualną, nauczyli się obsługiwać okulary do VR i technologię AR oraz ich praktyczne zastosowanie w tworzeniu scenariuszy do pracy z czytelnikami.

Cykl szkoleń zakończył się w październiku, kiedy odbyły się warsztaty pt. „Jak wykorzystać druk 3D w bibliotece? Organizacja zajęć dla młodzieży łączących druk 3D z literaturą”. Podczas warsztatów uczestnicy odkrywali tajemnice druku 3D, poznali budowę drukarki, rodzaje materiałów do druku,

oprogramowanie i szczegóły dotyczące procesu drukowania modeli przestrzennych. Dowiedzieli się, do czego można wykorzystać druk 3D w bibliotece, jak dzięki niemu zachęcić do czytania lektur oraz jak poszerzyć wyobraźnię po przeczytaniu książki.

Bibliotekarze dzięki przeprowadzonym w projekcie szkoleniom zdobyli nowe kompetencje i podnieśli swoje kwalifikacje, niezbędne do prowadzenia szeregu zadań i wydarzeń animacyjnych, m.in. w ramach programu rewalizacji miasta Tczewa.

Wspomnienie o Kazimierzu Badziągu 1921- 2016

Jan Kulas

Uznana tradycją od wielu lat są Tczewskie Zaduszki. W tym roku bohaterem „Zaduszek” był Kazimierz Badziąg – z pokolenia Kolumbów, bohater obozu koncentracyjnego Stutthof, doc. dydaktyki fizyki UG oraz orędownik pojednania polsko-niemieckiego.

Tczewskie Zaduszki są inicjatywą zrodzoną i pilotowaną przez Towarzystwo Miłośników Ziemi Tczewskiej (TMZT) od wielu lat. Witając zebranych w Fabryce Sztuk, obecny prezes TMZT Janusz

Landowski i wiceprezes Eleonora Lewandowska przypomnieli wielu wybitnych i zasłużonych obywateli Tczewa. Wśród nich miejsce szczególne zajmuje K. Badziąg.

Hm. Bogdan Radys przybliżył bliskie związki K. Badziąga z ZHP i idealami harcerskimi. Elżbieta Grot zrelacjonowała drogę K. Badziąga w tzw. Marszu Śmierci. Dyrektor Muzeum Stutthof Piotr Tarnowski nakreślił okoliczności wzajemnie użytecznej współpracy. Bardzo owocne okazały się również relacje i wspomnienia rodziny tj. żony Marii Badziąg i Daniela Puckowskiego. Kilka interesujących

wypowiedzi pojawiło się w dyskusji. Na zakończenie „Zaduszek” A. D. 2019 obejrzano film Miry Prajsner pt. „Przybysze” (TVP2). Ale przy kawie, jeszcze długo trwały ożywione rozmowy.

Zamiast klasycznej biografii, odpowiem na pytanie dziennikarza lokalnej telewizji, dlaczego K. Badziąg jest tak ważny dla Tczewa?

Urodził się i wychował w Tczewie, w kolejarskiej rodzinie. Po ciekawej i bogatej karierze akademickiej jako dydaktyka fizyki UG, ostatnie 25 lat życia spędził w Tczewie. W wieku 80 lat spisał niezwykle wartościowe wspomnienia

pt. „Był taki czas. Wspomnienia pomorskiego harcerza”.

U schyłku życia właśnie w Tczewie zdał ostatnią próbę harcerską na stopień harcmistrza. Z żoną Marią regularnie uczestniczył (do ostatniego roku życia) w Harcerskim „Rajdzie Rodło”.

K. Badziąg walczył w Szarych Szeregach i zdał bohaterski egzamin życiowy jako więzień Obozu Koncentracyjnego (KL) Stutthof.

Za zasługi dla pojednania polsko-niemieckiego otrzymał Federalny Krzyż Zasługi. Mawiał: „Przebaczyć trzeba, ale zapomnieć nie wolno”.

Charytatywne Mikołajki na rowerach

6 grudnia odbył się wieczorny przejazd rowerowy „świąteczny”, który w tym roku odbył się w ramach akcji Mikołajki na rowerach. Uczestnicy akcji jechali ulicami Tczewa w strojach św. Mikołaja.

Celem specjalnego, charytatywnego przejazdu rowerowego było zebranie funduszy na budowę **Sensorycznego Ogrodu Marzeń**, czyli magicznego miejsca z czarowanego światła dziecięcej wyobraźni dla przedszkolaków z Zespołu Placówek Specjalnych w Tczewie.

Wydarzenie miało dodatkowo na celu zwrócić uwagę na problem nieoświetlonych rowerzystów. Na starcie

Fot. Dariusz Gorza

przejazdu uczestnicy mogli otrzymać dodatkowe oświetlenie rowerowe.

Przejazd zorganizowali Tczewscy Kurierzy Rowerowi. Partnerami akcji byli: Stowarzyszenie

na rzecz Szkolnictwa Specjalnego w Tczewie oraz Urząd Miejski w Tczewie.

Trwają prace nad Mevo 2.0

Trwa dialog techniczny, który ma dać odpowiedź Obszarowi Metropolitalnemu na pytanie: jak ma wyglądać Mevo 2.0. Przedmiotem dialogu jest doradztwo dotyczące przede wszystkim zagadnień technicznych, prawnych, organizacyjnych, ekonomicznych i logistycznych związanych z funkcjonowaniem roweru metropolitalnego Mevo, a także zebranie informacji na temat najnowszych i najkorzystniejszych rozwiązań technologicznych. Dialog potrwa minimum 6 tygodni, a zebrane dane posłużą do opracowania dokumentacji postępowania, które będzie miało na celu wyłonienie operatora roweru miejskiego.

Do dialogu zgłosiło się 12 firm:

1. Comdrev
2. Orange
3. Arkus&Romet
4. Freebike
5. Voom Sp. z o.o. z partnerami Jemen Ślad, Innogy Polska

6. T-mobile Polska S.A.
7. Royal Energy sp. z o.o.
8. Nextbike Polska S.A.
9. Spółdzielnia Socjalna Heca
10. GeoVelo
11. Clear Channel
12. Green Electricity

– Rozmawiamy też o ewentualnym rozszerzeniu systemu, o liczbie rowerów, o tym, jak ten system ma wyglądać, jak mają być ładowane baterie, jak ma być finansowany i jak ma wyglądać obsługa techniczna – wymienia Alicja Mongird, rzeczniczka Obszaru Metropolitalnego Gdańsk Gdynia Sopot.

28 października 2019 roku Zarząd OMGGS podjął decyzję o rozwiązaniu umowy ze spółką NB Tricity, dotychczasowym operatorem roweru metropolitalnego MEVO. Powodem decyzji było niedotrzymywanie kolejnych terminów dostaw rowerów, niedotrzymywanie parametrów obsługi systemu – nieustanne usterki, częsty brak

dostępności rowerów i inne problemy. W opinii OM G-G-S nie dawało to nadziei na to, że spółka będzie w stanie kontynuować projekt, zwłaszcza wobec planowanego wzrostu liczby rowerów. Rozwiązanie umowy było jedyną szansą na uratowanie idei roweru metropolitalnego dla mieszkańców, a także ochronę środków publicznych przeznaczonych na finansowanie tego projektu.

OM GGS jest właścicielem 1224 rowerów, 660 stacji, a także aplikacji, systemu informatycznego i strony internetowej. Zarząd OMGGS zapewnia, że jest zdeterminowany w tym, żeby mieszkańcy metropolii mogli korzystać z dużej i sprawnej floty rowerów publicznych. Dlatego też opracowywane są scenariusze działania, mające na celu: kontynuację użytkowania i obsługi 1224 rowerów, a także, zgodnie z pierwotnym założeniem, poszerzenie systemu w przyszłości.

Za realizację pierwszego etapu projektu Mevo OMGGS zapłacił 9,7 mln zł. Na konto obszaru metropolitalnego wpłynęła już kwota 4,02 mln należna z gwarancji bankowej. Zwrot pierwszej części kar oznacza, że dotychczasowy faktyczny koszt zakupu elementów Mevo oraz operowania rowerami od marca do końca października to 5,7 mln zł. Po odstąpieniu od umowy, własnością OMGGS pozostają 1224 rowery, 660 stacji rowerowych i aplikacja. Wartość stacji rowerowych szacowana jest na ok. 3,9 mln zł, rowerów – ok. 3,6 mln zł, a systemu IT – ok. 650 tys. zł. Wszystkie rowery zostały już zabezpieczone i wkrótce rozpocznie się ich odbiór (m.in. sprawdzenie stanu technicznego).

Ponadto, OMGGS ma jeszcze roszczenia wobec NB Tricity o zapłatę kar umownych, ponad kwotę gwarancji bankowej. Łączna wysokość kar wynosi 8 054 581,20 zł, czyli 20 proc. wartości umowy.

Rozstrzygnięto konkurs „F

22 listopada w sali obrad Rady Miejskiej w Tczewie odbyła się VIII Gala konkursu „Przedsiębiorca roku”, podczas której wręczono nagrody w kilku kategoriach: mikroprzedsiębiorca, małe i średnie przedsiębiorstwa oraz debiut roku.

Wylonienie laureatów poprzedzone zostało wystąpieniem **Mikołaja Trunina**, dyrektora Invest in Pomerania i **Macieja Silarskiego** – kierownika projektu Invest in Pomerania 2020, który przedstawił informacje o nowych możliwościach wspierania inwestorów w zakresie uzbrajania terenów inwestycyjnych.

Ponadto w trakcie gali podpisano umowę o współpracy pomiędzy Gminą Miejską Tczewa – Dom Przedsiębiorcy, a Stowarzyszeniem Księgowych w Polsce o/Gdańsk, której celem będzie organizacja

i wspieranie wspólnych działań zmierzających do wykorzystania potencjału kadr finansowo-księgowych oraz potencjału środowiska biznesowego reprezentowanego przez Dom Przedsiębiorcy. W imieniu Gminy Miejskiej Tczewa – Domu Przedsiębiorcy umowę podpisał prezydent Tczewa **Mirosław Pobłocki**, a ze strony SKwP **Dorota Kania** – prezes gdańskiego oddziału stowarzyszenia oraz **Anna Waśko** wiceprezes zarządu.

Następnie zostały rozdane nagrody w konkursie „Przedsiębiorca roku 2019”, którego celem jest identyfikacja i promocja lokalnych przedsiębiorstw, wyrobów oraz usług rzemieślniczych dostarczanych na terenie Tczewa wraz z wyróżnieniem ich twórcy lub dostawcy.

Kryteriami w tegorocznej edycji konkursu były: solidność i jakość poparte dobrą

opinią klientów, dbanie o zachowanie tradycji rzemieślniczej, kupieckiej etc., posiadanie innych znaczących wyróżnień lub/i odnoszenie innych sukcesów o charakterze gospodarczym, zaangażowanie w sprawy miasta, CSR

– społeczna odpowiedzialność biznesu, dbałość o środowisko naturalne, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii lub prowadzenie gospodarki obiegu zamkniętego.

Partnerami konkursu byli Pracodawcy Pomorza o/Tczew,

Mikrorachunek podatkowy

Od 1 stycznia 2020 r. PIT, CIT i VAT zapłacisz do urzędu skarbowego wyłącznie za pomocą indywidualnego rachunku podatkowego (mikrorachunku podatkowego).

Swój numer mikrorachunku możesz sprawdzić już teraz w generatorze dostępnym na stronie podatki.gov.pl lub w dowolnym urzędzie skarbowym.

Indywidualny rachunek podatkowy, tak zwany mikrorachunek podatkowy, to nowe uproszczenie przygotowane przez Ministerstwo Finansów i Krajową Administrację Skarbową. Dzięki niemu od 1 stycznia 2020 r. podatnik będzie mieć swój jeden, stały, indywidualny rachunek, który będzie służyć do wpłat podatków PIT, CIT i VAT. Numer

mikrorachunku w szybki i prosty sposób możesz wygenerować już dzisiaj na stronie podatki.gov.pl. Otrzymasz go również w dowolnym urzędzie skarbowym.

Wystarczy, że podasz: swój PESEL, gdy jesteś osobą fizyczną lub NIP w przypadku organizacji.

– Generator mikrorachunku podatkowego działa całodobowo, dzięki temu swój numer można sprawdzić w każdym czasie i miejscu, np. korzystając z telefonu czy tabletu. Korzyścią dla podatników jest również to, że wygenerowanie i prowadzenie mikrorachunku jest całkowicie bezpłatne – wyjaśnia minister **Kwieciński**.

Numer nadawany jest każdemu podatnikowi i płatnikowi automatycznie – to znaczy,

że nie wymaga składania żadnych wniosków do urzędu skarbowego. Numer sprawdzisz w generatorze na stronie podatki.gov.pl. Nie korzystaj z żadnych innych stron internetowych lub np. numerów rachunków otrzymanych e-mailem lub SMS-em. Mogą być one próbą wyłudzenia. Twój mikrorachunek, oprócz twojego identyfikatora podatkowego, musi zawierać cyfry 1010 0071 222.

Dotychczasowe rachunki urzędów skarbowych do wpłat PIT, CIT i VAT pozostaną aktywne do 31 grudnia 2019 r.

Dzięki mikrorachunkowi podatkowemu:

› w wygodny i prosty sposób zapłacisz PIT, CIT i VAT na jeden, stały, indywidualny mikrorachunek podatkowy – nie będziesz

już wybierać oddzielnych rachunków,

- › szybko sprawdzisz numer mikrorachunku podatkowego w każdym miejscu i czasie,
- › jeśli przeprowadzisz się lub zmienisz siedzibę firmy, dalej będziesz posługiwać się tym samym mikrorachunkiem podatkowym, nie będziesz już szukać obowiązujących numerów rachunków urzędów skarbowych i ograniczysz liczbę omyłkowych przelewów na niewłaściwe konto,
- › mikrorachunek podatkowy zapewni szybszą obsługę płatności PIT, CIT i VAT. Szybciej otrzymasz potrzebne ci zaświadczenia, np. o niezaleganiu w podatkach.

Więcej informacji na stronie www.podatki.gov.pl.

Przedsiębiorca roku 2019"

Fot. Małgorzata Wykowska

Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza oraz Cech Rzemiosł Różnych w Tczewie. Dzięki naszym partnerom, kapitulę konkursu oraz mediom za pomoc w jego nagłośnieniu i obecność podczas gali. Zapraszamy do kolejnej edycji.

LAUREACI KONKURSU

AX MEBEL GRZEGORZ CHRUSCIEL

– w uznaniu za stały rozwój firmy, podnoszenie jakości usług i stosowanie nowatorskich rozwiązań w prowadzonej działalności, otrzymanie nagrody w tym „Orły meblarstwa 2018”, zaangażowanie w sprawy miasta i wspieranie lokalnego środowiska oraz dbałość o redukcję emisji CO2 dzięki zastosowaniu instalacji fotowoltaicznej o mocy 37,5 kW na potrzeby własne.

WŁADYSŁAW LAGA

– w uznaniu za 40 letnią obecność na rynku, kontynuowanie rodzinnych tradycji rzemieślniczych oraz przygotowywanie do zawodu kolejnych pokoleń uczniów jako instruktor praktycznej nauki zawodu.

PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWLANO-USŁUGOWO-HANDLOWE

„WANT” KAROL NARLOCH, BARTŁOMIEJ DOMPKE
SPÓŁKA CYWILNA

– w uznaniu za stały rozwój i podnoszenie jakości świadczonych usług, aktywne pozyskiwanie środków zewnętrznych na rozwój działalności, wspieranie lokalnych inicjatyw, szeroko zakrojoną działalność na terenie kraju w zakresie budownictwa inżynierskiego i mostowego oraz wyróżnienia, nagrody w ogólnopolskich rankingach/konkursach.

W trakcie rozdania nagród, współwłaściciel firmy Want s.c. Pan Karol Narloch poinformował o przekazaniu konkursowej nagrody finansowej w wys. 1000 zł na potrzeby „Domu dziecka w Tczewie”.

PO MALUCHU SP. Z O.O.

Lokal przy ul. Garncarskiej 1/2 w Tczewie

– w uznaniu za aktywną działalność na rzecz uatrakcyjnienia i ożywienia oferty Starego Miasta i stworzenie oryginalnego oraz klimatycznego lokalu w stylu „PRL”.

Stacja Newbiz Tczew

Co roku w ramach ŚTP organizujemy różne wydarzenia adresowane do młodych ludzi, których celem jest promowanie przedsiębiorczości. W naszej pracy staramy się stawiać na edukację i współpracę, uczymy jak tworzyć biznesplany i pobudzamy kreatywność oraz nagradzamy innowacyjność. Tym razem postawiliśmy na „Newbiz stacja Tczew”, pionierskie spotkanie z młodzieżą, które miało na celu przekazanie młodym ludziom wchodzącym na rynek pracy informacji na tematy związane również z edukacją i nowymi trendami w biznesie. Chcieliśmy też poznać oczekiwania pokolenia „Z” i wyobrażenia młodzieży związane z miejscem pracy przyszłości. W spotkaniu

18 listopada 2019 r. w kinie Helios w Tczewie, odbyło się spotkanie „Newbiz stacja Tczew” zorganizowane przez Dom Przedsiębiorcy oraz Stowarzyszenie Tczewski Klub Biznesu, w ramach obchodów Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości.

wzięła udział młodzież ze szkół ponadpodstawowych z terenu miasta Tczewa.

Nasi prelegenci reprezentowali różne branże i dziedziny rozwoju, wśród nich byli przedsiębiorcy (Flex, Bud-Invest, Mbank) jak i podmioty społeczne (Tczewscy Kurierzy Rowerowi). Oprócz tego pokazaliśmy różne trendy jakie można zaobserwować w naszym otoczeniu, czyli np. nauka programowania (Liga Niezwykłych Umysłów), czy też postęp technologii 5G (Flex). Wśród nich był również Oskar Makowski (na zdjęciu obok) – uczeń Zespołu Szkół Katolickich – laureat naszego konkursu „Mój Biznesplan 2019” oraz zdobywca nagrody Explory – „Innowator jutra” oraz

reprezentant Polski na EXPO-SCIENCES Europe 2020 w Rumunii, którego pomysł na biznes opierał się na wykorzystaniu owadów drewnojada do utylizacji styropianu na skalę przemysłową.

Z pewnością nie będzie to ostatnie wydarzenie jakie udało nam się zorganizować na taką skalę, mamy w planach kolejne wydarzenia na 2020 rok.

Serdecznie dziękujemy naszym partnerom, prelegentom, sponsorom (Mbank, Bud-Invest, Przychodnia Rogowscy, Kino Helios w Tczewie) oraz patronatowi medialnemu (Radio Tczew, Radio Gdańsk, Telewizja Tetka oraz portal tcz.pl) i wszystkim osobom zaangażowanym w nasze przedsięwzięcie.

Akcja „Przygoda z przyrodą – zima 2020”

Anna Peichert

Pracownia Edukacji Ekologicznej przygotowała i przeprowadzi kolejną edycję akcji „Przygoda z Przyrodą”, do której zaproszono organizatorów zimowisk w szkołach podstawowych. Zaplanowane zostały zajęcia z zakresu edukacji ekologicznej, dotyczące termomodernizacji, przeciwdziałania skutkom hałasu i ochrony przyrody.

W nawiązaniu do projektu „Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków stanowiących własność Gminy Miejskiej Tczew”, który

dotyczy 4 szkół podstawowych i 1 przedszkola, jedną z propozycji jest konkurs plastyczny pod hasłem „Ciepło, ciepłej czyli jak oszczędzać energię ciepłą”. Autorzy najlepszych prac na poziomie poszczególnych szkół otrzymają nagrody zakupione przez Pracownię Edukacji Ekologicznej. W tym roku będą to głównie piórniki nawiązujące wyglądem do tematyki przyrodniczej i ekologicznej oraz wyposażenie szkolne.

Jak co roku, przewidziano udział dzieci w różnorodnych warsztatach ekologicznych. W tej edycji przewidziana jest kontynuacja warsztatów z serii „Ekologia dźwięku”,

których pierwsza odsłona odbyła się zimą 2019. Było to wspólne kreowanie dźwięków na żywo, muzykowanie na prostych instrumentach. Celem zajęć jest skierowanie uwagi uczestników na sprawy związane z otaczającymi nas na co dzień dźwiękami oraz kwestię zanieczyszczenia hałasem oraz zapobieganie temu niekorzystnemu dla naszego zdrowia zjawisku. Tegoroczna edycja będzie związana z dźwiękami słyszalnymi w przyrodzie.

Kolejne zajęcia – o charakterze przyrodniczym – przybliżą uczestnikom zjawiska związane z temperaturą oraz zależności pomiędzy

cieplem a funkcjonowaniem organizmów.

Oprócz tego wszyscy uczestnicy z każdej szkoły wezmą udział w samodzielnie wybranych wyjazdowych zajęciach terenowych do miejsc cennych przyrodniczo lub wyjazdach na zajęcia edukacyjne. Przejazdy zostaną dofinansowane przez Urząd Miejski w Tczewie.

Wszystkie tegoroczne propozycje będą kontynuacją realizowanej w poprzednich latach tematyki zrównoważonego rozwoju, poszanowania różnorodności, ochrony środowiska naturalnego i zasobów naszej planety.

Od 1 stycznia obowiązkowo segregujemy odpady

Od 2020 r. wszyscy mamy obowiązek segregowania odpadów. Dodatkowo segregujemy bioodpady, zmienia się też opłata za odbiór odpadów komunalnych.

Małgorzata Mykowska

Przypominamy najważniejsze zmiany:

Opłata

Metodą ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie nieruchomości, na której zamieszkują mieszkańcy jest liczba osób zamieszkujących daną nieruchomość.

Stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które są zbierane i odbierane w sposób selektywny, wyniesie 23 zł od osoby miesięcznie. Jeżeli na nieruchomości nie wypełnia się obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny, opłata (kara) wynosi 46 zł od osoby miesięcznie.

Frakcja BIO

Od 1 stycznia 2020 r. dojdzie jeszcze jedna frakcja: odpady spożywcze i kuchenne

DO POJEMNIKA BIO TRAFIAJĄ:

- > resztki jedzenia
- > odpady warzywne i owocowe

DO POJEMNIKA BIO NIE WYRZUCAMY:

- > kości
- > ości
- > mięsa

z gospodarstw domowych tzw. „BIO”, które odbierane będą z tą samą częstotliwością i terminach jak odpady zmieszane. Zbierać je będziemy w jasnobrązowe worki, które (zawiązane) umieszczamy w pojemnikach na odpady zmieszane (nie bezpośrednio do worków na odpady zmieszane).

Wszyscy mieszkańcy Tczewa, którzy złożyli deklarację, otrzymają jednorazowo brązowe koszyki na odpady BIO oraz zapas jasnobrązowych worków. Koszyki i worki dla domków jednorodzinnych dostarczane są przez firmę odbierającą odpady, a w zabudowie wielorodzinnej zajmuje się tym administrator.

Kompostowanie odpadów

Projekt uchwały proponuje zwolnienie z części opłaty (mniej o 2 zł od osoby miesięcznie) za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady w kompostowniku przydomowym.

Z tych nieruchomości nie będą odbierane odpady zielone. Mieszkańcy nie otrzymają też worków na odpady zielone, jednak w razie potrzeby będą mogli bezpłatnie wywieźć odpady zielone do PSZOK-u.

Przyjmowanie odpadów przez PSZOK

PSZOK, tak jak do tej pory, przyjmuje nieodpłatnie, z nieruchomości na których zamieszkują mieszkańcy, odpady selektywnie zebrane takie jak: papier, szkło, tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe, opony, leki i chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady zielone, ale od 1 stycznia 2020 także:

- > tekstylia, odzież oraz strzykawki, igły i testery (powstające w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi).
- > odpady rozbiórkowe i budowlane, w ilości do 1 m³ na jeden lokal mieszkalny w skali roku,
- > opony w ilości do 4 sztuk na jeden lokal mieszkalny w skali roku.

Apteka „Pod Złotym Lwem”

Dawny Tczew

27 grudnia 1805 r., rozpoczęła swoją działalność apteka „Pod Złotym Lwem”. Mimo, że służyła mieszkańcom Tczewa przez prawie półtora wieku, pozostało po niej niewiele pamiątek. Najbardziej okazała z nich to figura lwa nad wejściem do dawnej apteki.

Aptekę „Pod Złotym Lwem” założył Johann Hildebrandt, który w okolicach roku 1804 nabył na własność kamienicę przy Lange Strasse 15 (obecnie Mickiewicza 15). Aby sprostać pruskim wymaganiom dotyczącym lokali aptecznych, pomieszczenie na parterze zostało przebudowane. Jako ciekawostkę należy potraktować fakt, że do tego zadania wykorzystano cegły pochodzące z rozbiórki miejskiej szubienicy przy ul. Piaskowej i otaczającego ją muru. 27 grudnia 1805 r. Johann Hildebrandt otrzymuje przywilej na prowadzenie apteki od króla Fryderyka Wilhelma III. Po zajęciu Tczewa przez wojska gen. Jana Henryka Dąbrowskiego 23 lutego 1807 r., francuski komendant miasta nakazał urządzić w kamienicy Hildebrandta szpital. Wydawało się to zrozumiałe, bo gwarantowało fachową, jak na ówczesne czasy, opiekę nad chorymi i rannymi żołnierzami, ale na pewno było uciążliwe dla mieszkańców. Po śmierci Hildebrandta apteka „Pod Złotym Lwem” przeszła w 1832 r. w ręce Adolpha Siegfrieda Moniena. Prawdopodobnie ze względu na jego pochodzenie apteka była wówczas potocznie nazywana „U Francuza”. Po śmierci Moniena w 1835 r. zakład prowadzony był przez cztery lata przez wdowę po aptekarzu. W 1839 r. zakład kupuje Carl Krukenberg i pracuje w nim do 1851 r. Kolejny właściciel, Adolph Gotthilf Ferdinand Streichern, urzędował w niej zaledwie przez rok. W 1852 r. na dwanaście lat apteka staje się własnością Luisa Boltzmanna, określanego w prasie branżowej jako „wolny pomocnik”. W 1864 r. sprzedaje

Archiwum Miejskiej Biblioteki Publicznej

on lokal Richardowi Neumannowi, który pracuje w budynku do roku 1882. Kolejny właściciel apteki opublikował swojego rodzaju przywitanie z mieszkańcami w gazecie „Przyjaciel” z 28 września 1882 r.: „W połączeniu z moją apteką będę także utrzymywał „Handel Drogeryi i Parfumów”. Upraszając i dla tej części mego interesu o łaskawy względy, będę się najusilniej starał, dostarczać po ile możliwości w najniższych cenach dobry i nie naganny towar. Równocześnie donoszę, iż sam władam językiem polskim zupełnie, i starać się będę zawsze po polsku mówiący personel utrzymywać”.

Deklaracja ta, to ukłon w stronę polskich mieszkańców Tczewa, choć złożona w czasie wzmożonej germanizacji mogła nie przysposobić właścicielowi przychylności władz pruskich. Po dwóch latach nastąpiła kolejna zmiana właściciela, o której informowała gazeta „Przyjaciel” z 21 lutego 1884 r.: „Tczew, 17 lutego. Tutejszą aptekę pod Złotym Lwem kupił od p. Stroschein aptekarz p. K. Magierski z Parłowic w obwodzie regencyjnym lignickim.” Aptekarz „przywitał się” z mieszkańcami na łamach „Gazety Toruńskiej” 1 maja 1884 r.: „Tczew, 1 maja 1884. (...) Z powodu urzędzenia mej apteki i drogerii na kształt wielkomijskich, jestem w stanie wszelkim w mój zawód

wchodzącym zażądaniom zadosyć uczynić i proszę o zaufanie Szanownej Publiczności, nadmienając zarazem, że zamówienia jak najsumiennie i najtaniej wypełnić mojem najpierwszem zadaniem będzie”. Za czasów nowego właściciela apteka była nazywana od jego nazwiska „Magierski'sche Apotheke”. W 1892 r. zakład zostaje zakupiony przez Alfonsa Wiegmanna, który przywraca tradycyjną nazwę apteki „Pod Złotym Lwem”. Wiegmann był tczewskim aptekarzem przez 5 lat. Ustalenie nazwisk właścicieli apteki i okresu ich działalności w pierwszych dwóch dekadach XX wieku nie jest proste. Źródła wymieniają takie osoby jak Lothar Cohn, Gustav Weiss, Conrad Krause, Alfons Tielsch, Edmund Mende, Richard Scherres, Hans Gerdach i Zunder.

Po powrocie Tczewa do Polski (lub jeszcze w 1919 r.) właścicielem apteki został Kazimierz Nadolski. Urodził się on w 1885 r., a w 1911 r. po odbyciu studiów farmaceutycznych w Berlinie uzyskał dyplom aptekarza. Z okresu międzywojennego zachowały się protokoły z kontroli prowadzenia zakładu. W 1923 r. wizytator stwierdził: „Czystość i porządek w aptece dostateczne. Książka do trucizn nie była w porządku. Przekroczeń taksy nie stwierdzono. Dobroć leków była dostateczna. Wszystkie maści były przyrządzone na surogatach, usunięto je i zastąpiono maszczami przyrządzonymi według farmakopei niemieckiej”. Kolejna kontrola w 1928 r. stwierdziła: „Apteka Nadolskiego w Tczewie jest utrzymana w stanie wzorowym. Księgi były prowadzone należycie. Zafałszowań środków leczniczych nie stwierdzono. Ciężary gatunkowe kilkunastu płynów leczniczych były należyte. Miareczkowane przeze mnie płyny jak jodyna, woda z gorzkich migdałów, woda wapienna i woda utleniona zawierały przepisany procent zawartości”. We wrześniu 1939 r. Kazimierz Nadolski został zmobilizowany do Wojska Polskiego, dostał się do niewoli i przez całą wojnę był jeńcem Oflagu 2 Woldenberg. Podczas okupacji komisarzem zarządcą apteki został Hans Jurgen Tiesler, gruppenleiter okręgu Tczew-Pelplin. Po wojnie przejął ją z powrotem przedwojenny właściciel, który był też kierownikiem apteki po jej upaństwowieniu w 1951 r. Apteka zakończyła swoją działalność najpóźniej w roku 1953, kiedy w lokalu otwarto oddział banku PKO. W roku 1964 umiera Kazimierz Nadolski, co kończy ostatecznie historię apteki „Pod Złotym Lwem”.

Boże Narodzenie w polskiej tradycji

CZEŚĆ PIERWSZA

Kamila Gillmeister
komisarz wystawy
Fabryka Sztuk

Czy Boże Narodzenie zawsze obchodziliśmy w grudniu? Co wolno było robić, a jakich czynności należało wystrzegać się w wigilię? Na te i inne pytania odpowiedzieliśmy na wystawie „Boże Narodzenie w polskiej tradycji”, którą można zwiedzać do 2 lutego w kamienicy Fabryki Sztuk przy ul. Podmurnej 15.

Narodzenie Pana Jezusa, Chrystus Pański i Objawienie – to obecnie trzy różne święta, a jeszcze w II wieku obchodzono je tego samego dnia. Minęło dwieście lat i Boże Narodzenie stało się osobnym świętem, ale nie od początku obchodzone było 25 grudnia. Bywało i tak, że przypadało nawet 18 lub 19 kwietnia albo 20 maja. W obrzędowości tych świąt widać wpływy rzymskie (Saturnalia – na cześć rzymskiego boga zasiewów i urodzajów) i słowiańskie – stypa zaduszna na cześć zmarłych obchodzona 24 grudnia. Należy zaznaczyć, że mimo podobnej formy, treść chrześcijańskich świąt Bożego Narodzenia jest zupełnie inna.

Wigilia

Słowo *wigilia* pochodzi od łacińskiego *vigiliare* – czuwać, *vigilia* – czuwanie, staż nocna, warta. Wigilia rozpoznawała bożonarodzeniowe świętowanie. W wierzeniach ludowych była to wyjątkowa noc, pełna nadprzyrodzonych zjawisk: o północy zwierzęta mówiły ludzkim głosem, ale nie można ich było podsłuchiwać, dawano im lepszą strawę i dzielono się kolorowym opłatkiem, pszczoły budziły

Fot. Radosław Wiecki

się z zimowego snu, woda w źródłach i potokach zmieniała się na krótki czas w wino, miód, a nawet złoto, ziemia pokazywała swoje skarby, kamienie wychodziły z ziemi i poruszały się, zakwitał kwiat paproci, otwierało się niebo. Przybywały dusze zmarłych osób, dlatego należało szczególnie uważać, żeby nie zrobić im krzywdy. Z tego względu nie wolno tkać, prząść, motać, używać ostrych narzędzi i siadać na ławach i krzesłach bez uprzedniego dmuchnięcia. Przebieg dnia wigilijny miał decydujący wpływ na cały nadchodzący rok. Należało wstać wcześniej rano i umyć się w strumyku albo w misie z pieniążkiem. Wszystkie prace powinny zakończyć się przed zmrokiem. Owijano słomą konary drzew. Gospodarz uderzał siekierą drzewka w sadzie. Aby szczęście nie opuściło domu, nie było można nic pożyczać. Wróżono z odwiedzin: jak pierwsza przyszła kobieta, to wróżyło nieszczęście lub narodziny jałówki, jeśli pierwszy przyszedł mężczyzna, to oznaczało szczęście lub narodziny byczka. Złamanie któregoś zakazu groziło

„winemu” śmiercią w nadchodzącym roku, a do zakazanych czynności należało: plucie i wylewanie brudnej wody. Nie należało się kłaść, by nie chorować w przyszłym roku oraz, żeby nie położyło się zboże. Przepowiadano pogodę (*Boże Narodzenie jasne, to lato będzie kwaśne*) oraz ożenek – pochmurne niebo wróżyło zamążpójście starym i bogatym pannom, a jasne – młodym i biednym.

Wieczera wigilijna

Rozpoczynała się o godz. szesnastej lub osiemnastej albo wraz z pojawieniem się na niebie pierwszej gwiazdki. Na początku była modlitwa i dzielenie się opłatkiem (znany od XVIII wieku, na Pomorzu dopiero od XX wieku). Łamanie opłatkiem rozpoczynał zawsze pan domu lub w jego zastępstwie najstarszy syn. Gospodarz dzielił się kolorowym opłatkiem ze zwierzętami. Pod obrus kładziono siano, a na Górnym Śląsku roztrzaskano je na podłodze. Miało ono przypominać o miejscu narodzin Jezusa. Pod czterema talerzami chowano mirtę, monetę,

czarną ziemię, różaniec – co dziewczyna wybrała, taka czekała ją przyszłość. Zostawiano puste miejsce dla ducha, samotnego gościa czy też zagubionego wędrowca. Kolację spożywano w milczeniu, nie wolno było wstawać od stołu przed jej zakończeniem ani odkładać łyżki. Po skończonej wieczery nie należało sprzątać naczyń ze stołu – zostawiano strawę dla duchów przodków. Wbrew obiegowym opiniom na pomorskich stołach nie było 12 potraw. Liczba dań miała być nieparzysta (trzy, pięć, siedem), co zapewniało urodzaj w przyszłym roku. Za to liczba biesiadników miała być parzysta – w przeciwnym razie ktoś mógł umrzeć. Popularne dania to różnego rodzaju ryby, barszcz z uszkami, kapusta z grochem, makaron z grochem, grzyby smażone, zupa grzybowa, kapusta z grzybami, makaron z makiem, pierogi z grzybami, kapusta z makiem, zupa z suszonych owoców z kluskami.

Ciąg dalszy w następnym numerze

Bibliografia:

- Gloger Zygmunt, *Rok polski w życiu, tradycji i pieśni*, Warszawa 1900, reprint z 1992.
- Hryń-Kuśmierk Renata, *Polskie zwyczaje świąteczne*, brw, bmv.
- Klimaszewska Jadwiga, *Doroczne obrzędy ludowe*, w: Maria Bier-nacka (red.), *Etnografia Polski. Przemiany kultury ludowej*, tom II, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk-Lódź 1981.
- Landowski Roman, *Dawnych obyczajów rok cały*, Pelplin 2000.
- Ogrodowska Barbara, *Polskie obrzędy i zwyczaje doroczne*, Warszawa 2007.
- Przała Teresa, *Kultura ludowa Pomorza Gdańskiego*, Gdańsk 1981.
- Szymanderska Hanna, *Polskie tradycje świąteczne*, Warszawa 2003.
- Świąteczna opowieść. Boże Narodzenie na Pomorzu. Wystawa w Muzeum Narodowym w Gdańsku*, Oddział Etnografii, listopad 2007 – luty 2008.

Prochownia na terenie dawnych koszar Szukamy informacji i dokumentów o ofiarach

Mapa poglądowa terenów dawnej jednostki wojskowej wrysowanej w obecny plan miasta Tczewa

Jesienią 1939 roku na terenie tczewskich koszar wojskowych doszło do zbrodni przeciwko narodowi polskiemu. Po zajęciu Tczewa, 2 września 1939 roku, niemieccy okupanci dokonywali licznych aresztowań, m.in. wśród inteligencji Tczewa.

W wyniku tych represji, po kilkudziesięciu osobach zaginął wszelki ślad.

Na podstawie relacji świadków tych wydarzeń, w październiku 1945 r. przeprowadzono na terenie koszar wojskowych Tczewa ekshumację – w miejscu, gdzie prawdopodobnie znajdowała się prochownia. Odkryto wówczas w dwóch dołach-grobach szczątki 57 osób zamordowanych przez okupanta strzałem z broni w potylicę. Pogrzeb tych ofiar odbył się 1 listopada 1945 roku.

Z informacji pozyskanych od starszych mieszkańców Tczewa, wynika, że w latach 70 – tych XX wieku natrafiono na kolejne groby. Nic więcej jednak, poza społecznym przekazem, na ten temat nie wiadomo. Dostępna literatura jest w tym temacie uboga.

W związku z tym, prosimy o kontakt świadków lub osoby, które np. z przekazów rodzinnych, dysponują informacjami, w którym dokładnie miejscu odbywały się ekshumacje, gdzie jeszcze znajdować się mogą ludzkie szczątki. Być może ktoś posiada dokumenty lub zdjęcia z tamtego okresu. Prosimy o wszelkie informacje, w tym również o lokalizacji samej prochowni, o której istnieniu wiemy z relacji osób przeprowadzających ekshumację jesienią 1945 r., a którego to miejsca nie jesteśmy obecnie w stanie ustalić w terenie. Te informacje przybliżą nas do uzyskania pełnej wiedzy na temat losów ofiar niemieckiej agresji na Tczew.

TCZEWIANIN ROKU 2019 CZEKAMY NA KANDYDATURY

Do 7 stycznia 2020 r. czekamy kandydatury do nagrody prezydenta miasta – Tczewianin Roku 2019. Zachęcamy organizacje, stowarzyszenia i grupy prywatnych osób do wytypowania kandydatów spośród osób, które w mijającym roku szczególnie zasłużyły się dla naszego miasta.

Nagroda została ustanowiona w 1996 r. i jest przyznawana za wybitne osiągnięcia i zasługi dla Tczewa i jego mieszkańców. Nagrodę i wyróżnienia przyznaje prezydent raz w roku, za rok poprzedni. Wręczenie następuje podczas uroczystości Dnia Tczewa 30 stycznia.

Do nagrody i wyróżnień mogą być zgłaszane osoby fizyczne, które uzyskały szczególnie znaczące osiągnięcia, mające znaczenie dla miasta lub jego mieszkańców, a w szczególności:

- > przyczyniły się do promocji osiągnięć miasta Tczewa w kraju lub za granicą;
- > przyczyniły się do rozwoju społecznego, gospodarczego lub kulturalnego miasta;
- > przysporzyły miastu korzyści materialnych i duchowych.

Kandydatów mogą zgłaszać stowarzyszenia, organizacje społeczne, kombatanckie lub polityczne oraz grupy mieszkańców (co najmniej 20 osób), a także Rada Miejska.

Do tej pory tytuł „Tczewianin Roku” otrzymali: Iwona Marmur, Urszula Giełdon, Tadeusz Abt, Jan Rogowski, Jerzy Kubicki, Henryk Mielewicz, Krzysztof Bonikowski, Krzysztof Szlagowski, Robert Turło, Józef Golicki, Alicja Gajewska, ks. Jan Buk, Grażyna Antczak, Józef Ziółkowski, Andrzej Netkowski, Maciej Sodkiewicz, Klaus Kosowski, Marek Moszyński, Kazimierz Smoliński.

Informacje prosimy przekazywać do Miejskiej Biblioteki Publicznej w Tczewie

– do Sekcji Historii Miasta (ul. J. Dąbrowskiego 6, od poniedziałku do piątku w godz. 8-18),

tel. 572 779 199, shm@biblioteka.tczew.pl

Chórek dziecięcy

ARMIA
MAKSYMILIANA

serdecznie zaprasza na wspólne śpiewanie kolęd

„W drodze do Betlejem „

które odbędzie się 26.12.2019r. godz. 17:30

w kościele pw. św. Maksymiliana Marii Kolbego w Tczewie

gość specjalny: Paula Brzóska

uczestniczka programu:

the
Voice
of
Poland